

Etusivu>Rahavaatet>Varallisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet oikeudenkäynnin aikana EU-maissa

Yksityisoikeuden alalla ennen siirtymäkauden päättymistä meneillään olevat menettelyt ja vireille pannut oikeudenkäynnit jatkuvat EU:n lainsäädännön mukaisesti. Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa yhteisesti sovitun mukaisesti Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevat tiedot säilytetään Euroopan oikeusportaalissa vuoden 2024 loppuun.

Varallisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet oikeudenkäynnin aikana EU-maissa

Pohjois-Irlanti

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Kieltomääräys (*Prohibitory Injunction, Negative Injunction*) – määräys, jolla kielletään jonkin asian tekeminen tai määrätään lopettamaan se. Tämä on yleisin määräystyyppi.

Tekemisvelvoitteen asettava määräys (*Mandatory Injunction, Positive Injunction*) – määräys, jolla veloitetaan tekemään jotain tai kumoamaan aiemman teon vahingot.

Preventiivinen kieltomääräys (*Quia Timet Injunction*) – määräys tehdä jotain tai olla tekemättä jotain, jotta vältetään vahingolta, jota ei ole vielä sattunut.

Mareva-kieltomääräys (*Mareva Injunction*) – määräys, jolla estetään vastaajaa hävittämästä varallisuuttaan tai luovuttamasta sitä siinä tarkoituksessa, että vahingonkorvauksia koskevaa tuomiota ei voitaisi panna täytäntöön. Määräyksessä voidaan määrätä vastaajan elinkustannusten, liiketoiminta- tai oikeudenkäyntikulujen kattamisesta.

Kieltomääräyksen sijasta tehty sitoumus (*undertaking in lieu of Injunction*) – tätä tarjoaa usein kieltomääräysshakemuksen vastaaja, ja jos kantaja hyväksyy sen, se on kirjattava kirjallisesti tai tuomioistuimen toimesta.

Määräys omaisuuden tarkastamisesta ja säilyttämisestä (*Order for inspection and preservation of property*) – tällä on kaksi tarkoitusta:

säilyttää kanteen kohteena oleva omaisuus siten, että voittava osapuoli voi periä takaisin omaisuuden tai sen arvon koskemattomana; mahdollistaa omaisuuden tarkastaminen kanteeseen liittyvän näytön keräämistä varten. Tuomioistuin voi myös antaa määräyksen asianosaisen maille pääsyn sallimisesta määräyksen täytäntöön panemiseksi.

Anton Pillar määräys (*Anton Pillar Order*) – tämä valtuuttaa kantajan, hänen asianajajansa tai muun vastuullisen asiamiehen takavarikoimaan esineitä ilman vastaajalle annettavaa ennakkovalvontaa säilyttämisen- tai todistelutarkoitusta varten.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Väliaikaisia toimia voidaan hakea milloin tahansa menettelyn käynnistämisen jälkeen ja ennen sen päättämistä. Kiireellisissä tapauksissa väliaikaisista toimista voidaan määrätä ennen menettelyn aloittamista sillä edellytyksellä, että menettely käynnistetään välittömästi.

Väliaikaisten toimien hakemista koskevasta menettelystä säädetään tuomioistuinten työjärjestyksissä. Ylemmän oikeusasteen tuomioistuimeen (*High Court*) sovellettava tuomioistuinten yleinen työjärjestys on vuonna 1980 annettu Pohjois-Irlannin *Court of Judicature* tuomioistuimen työjärjestys (*Rules of the Court of Judicature(NI) 1980*) ja alemman oikeusasteen siviilituomioistuimeen (*County Court*) sovellettava vuonna 1981 annettu Pohjois-Irlannin *County Court* tuomioistuinten työjärjestys (*County Court Rules (NI) 1981*).

Hakemus tehdään yleensä ilmoituksella esityksestä (*Notice of Motion*) tai haasteella (*Summons*) siihen *High Courtin* jaostoon tai *County Courtiin*, jossa pääkanne on vireillä.

Ilmoituksessa tai haasteessa on mainittava haettu korjaava toimenpide ja tuomioistuimen työjärjestys, jonka nojalla hakemus tehdään, sitä on tuettava valaehitoisella todistuksella (usein kantajan asianajajan vannoma) ja mukana on toimitettava määräysluonnos.

Ilmoitus tai haaste yhdessä valaehitoisen todistuksen ja muiden mahdollisesti asiaankuuluvien asiakirjojen kanssa on annettava tiedoksi vastaajalle vähintään kaksi kokonaista päivää ennen hakemuksen merkitsemistä käsiteltäväksi, vaikka tuomioistuin voi kiireellisissä tapauksissa myöntää luvan tiedoksiannon määräajan lyhentämiseen.

High Courtissa tietynlainen oikeusvirkailija (*master*) käsittelee yleensä hakemuksen, vaikka joissakin oikeudenkäyntityypeissä (jotka on määritelty vuonna 1980 annetussa Pohjois-Irlannin *Court of Judicature* tuomioistuimen työjärjestyksessä) väliaikaisia toimia koskevat hakemukset käsittelee aina tuomari.

County Courtilla on täydet väliaikaisia toimia koskevat valtuudet sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa. *County Courtin* tuomarin on käsiteltävä *County Courtiin* tehdyt välitoimihakemukset.

Hakemus voidaan tehdä "ex parte" ilman ilmoituksen tai haasteen tiedoksiantoa henkilölle, jota vastaan sitä haetaan, seuraavissa tilanteissa:

Jos tapaus on erittäin kiireellinen.

Jos ennakkoilmoitus johtaisi siihen, että vastaaja tekisi tyhjäksi määräyksen tarkoituksen.

Yleisenä käytäntönä, esimerkiksi hakemukset ennen menettelyn aloittamista tehdään yleensä ex parte.

Jos säädöskokoelma tai tuomioistuimen työjärjestys antavat siihen luvan tai ohjaavat sitä.

Ex parte hakemus tehdään erityisessä muodossa nimeltä "ex parte docket", ja hakijalla on velvollisuus ilmoittaa täydellisesti ja oikeudenmukaisesti kaikki merkitykselliset tosiseikat. Ex parte määräyksiä koskevista hakemuksista (lukuun ottamatta ex parte kieltomääräyksiä koskevia hakemuksia) päättää yleensä tuomari tai oikeusvirkailija (*master*) ilman kuulemistä. Ex parte hakemuksen kulut on yleensä varattu kuulemistilaisuuteen.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Kieltomääräykset ovat harkinnanvaraisia. Tuomioistuin voi antaa kieltomääräyksen missä tahansa menettelyn vaiheessa, jos se vaikuttaa oikeudenmukaiselta ja sopivalta. Tuomioistuin käyttää harkintavaltaansa kieltomääräyksen myöntämiseksi asiassa *American Cyanamid v. Ethicon* [1975] AC 396 vahvistettujen ohjeiden mukaisesti. Ensin kantajan on osoitettava, että kyseessä on vakava asia, joka on ratkaistava oikeudenkäynnissä. Tämän jälkeen tuomari harkitsee, voidaanko kantajan oikeudet korvata vahingonkorvauksilla. Tuomari voi jatkaa harkitsemalla osapuolten välistä etujen tasapainoa, ja jos edut ovat tasapainossa, on suositeltavaa säilyttää tai palauttaa ennen väitettyä väärinkäytöstä vallinnut tilanne. Vahvempi tarve on osoitettava, jos hakemus koskee pakollista kieltomääräystä, eikä kieltomääräystä anneta, ellei kantaja anna sitoumusta maksaa vastaajalle vahingonkorvausta, jos kanne epäonnistuu tai kieltomääräys osoittautuu tarpeettomaksi.

Mareva-kieltomääräystä koskevassa hakemuksessa kantajan on osoitettava hyvin perusteltu vaatimus olemassa olevasta kanneperusteesta, jossa vaaditaan rahallista korjaavaa toimenpidettä todisteet siitä, että vastaajalla on varallisuutta, jonka hän voi hävittää tai salata todisteet riskistä, että vastaaja luopuu varallisuudestaan, ennen kuin tuomio voidaan panna täytäntöön. Omaisuuden tarkastamista koskeva hakemus voi koskea menettelyn kohteena olevaa omaisuutta tai omaisuutta, josta voi tulla esiin kysymys. Tarkastusoikeus ei riipu hakijan vaatimuksen vahvuudesta.

Anton Pillar määräystä koskevassa hakemuksessa kantajan on osoitettava, että on olemassa todellinen mahdollisuus, että vastaaja tuhoaa asiakirjoja tai tavaroita, jotka ovat vahingollisia hänen puolustukselleen, tai julkaisee aineistoa, joka kantajalla on oikeus pitää luottamuksellisena.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Kieltomääräyshakemuksen on liityttävä täytäntöönpanokelpoiseen lailliseen oikeuteen tai kanneperusteeseen ja oltava siitä riippuvainen. Kieltomääräystä ei kuitenkaan ole tarkoitettu hakijan oikeuksien täytäntöönpanoon vaan vallitsevan tilanteen säilyttämiseen tai palauttamiseen ennen kanteen ratkaisemista. Mareva-kieltomääräys voidaan antaa Pohjois-Irlannissa sijaitsevan nykyisen tai tulevan varallisuuden osalta (riippumatta siitä, onko se kanteen kohteena tai liittykö se siihen) riippumatta siitä, onko vastaajalla kotipaikka Pohjois-Irlannissa tai oleskeleeko hän siellä. Määräys omaisuuden tarkastamisesta tai säilyttämisestä voidaan saada vain aineellisen omaisuuden osalta. Tämä ei ole asianmukainen menettely asiakirjojen löytämistä koskevien sääntöjen mukaisesti saatavilla olevan asiakirjan sisällön tarkastamiseksi.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Määräys voidaan panna täytäntöön vangitsemismenettelyllä. Määräys on annettava tiedoksi vastaajalle, ennen kuin se voidaan panna täytäntöön vangitsemismääräyksellä. Sitoumus on täytäntöönpanokelpoinen kuten kieltomääräys. Kolmannet osapuolet, kuten vastaajan vaimo, asianajaja tai pankki, jotka ovat saaneet tiedon Mareva-kieltomääräyksestä, ovat velvollisia säilyttämään hallussaan olevan vastaajan varallisuuden. Mareva-kieltomääräys vaikuttaa kuitenkin vain vastaajaan eikä anna kantajalle etuoikeutta velkoihin nähden. Määräys omaisuuden tarkastamisesta ja säilyttämisestä voidaan tehdä vain asianosaista vastaan, joten sen täytäntöönpano edellyttää sellaisen henkilön suostumusta, jonka hallussa omaisuus on. Anton Pillar määräys ei ole etsintämääräys, joten sitä ei voida panna täytäntöön pakkokeinoin, mutta jos määräys on nuotoiltu niin, että vastaajan on sallittava tutkinta, vastaajan kieltäytyminen tarkastuksesta on halventamista ja saattaa johtaa siihen, että tuomioistuimien päätteele vastaajalla olevan jotakin salattavaa.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Määräys voi koskea välitoimia – olla voimassa oikeudenkäyntiin saakka olla väliaikainen – olla voimassa tietyn ajan.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Kumpikin osapuoli voi hakea tuomarilta muutosta oikeusvirkailijan (*master*) määräykseen tai päätökseen. Valitus on tehtävä viiden päivän kuluessa ja annettava tiedoksi muille asianosaisille vähintään kaksi kokonaista päivää ennen valituksen merkitsemistä käsiteltäväksi. Viiden päivän määräaika voidaan pidentää tuomioistuimen harkinnan mukaan, mutta tuomioistuin on saatava vakuuttuneeksi siitä, että siihen on hyvä syy. Asianosainen ei kuitenkaan voi hakea muutosta sitoumukseen. Hakija voi hakea muutosta ex parte hakemuksen hylkäämiseen, mutta vastaaja tekee ennemmin hakemuksen määräyksen kumoamiseksi sen sijaan, että hakisi siihen muutosta. Muutoksenhaku on täydellinen uudelleenkäsitely, vaikka muutoksenhakija esittää asiansa ensin. Vaikka uusia todisteita voidaan esittää, tuomari tuskin hyväksyy uusia todisteita, ellei siihen ole perusteltua syytä. *County Courtin* antamaan välitoimia koskevaan määräykseen voidaan hakea muutosta *High Courtin* tuomarilta uudelleenkäsitelyssä tai alemman oikeusasteen muutoksenhakutuomioistuimelle (*Court of Appeal*) siirrettyä asiassa.

Linkkejä

[Pohjois-Irlannin oikeushallinto \(Northern Ireland Courts and Tribunals Service\)](#)

Päivitetty viimeksi: 29/09/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.